

Fagbladet

OFFICEREN

05 / OKTOBER 2024

PETER TAKSØE-JENSEN:

JAPAN ER KLAR TIL EN SIKKERHEDS- POLITISK ROLLE

TRYGGE MEDARBEJDERE PRÆSTERER BEDRE

BOGANMELDSE: HJEMMEFRONTEN

MØD HOVEDBESTYRELSEN - KAPTAJN KAARE BRINK ØSTERGAARD

FAGLIGE FORKLARINGER

www.hod.dk

INDHOLD

NR. 5/2024

Leder

Kort nyt

Beredskabsstyrelsen flytter igen

Ammunition

Ledelse:

Trygge medarbejdere præsterer bedre

Faglige Forklaringer

Kaptajn Kaare Brink Østergaard

De mange tab knækkede Marius

Interview:

Oprustning – og total afhængighed

Boganmeldelse:

Hjemmefronten – Forsvarets nationale opgaver frem mod 2035

Verserende sager

Forsidefoto:
Sara Skytte

Bagsidefoto:
Magnus Stig Mikkelsen

Formand
Niels Tønning
niels@hod.dk

ER MAN PÅ CHRISTIANS- BORG FULDSTÆNDIG BLIND FOR ALVOREN I FORSVARETS SITUATION?

OFTE ER DET DESVÆRRE NØDVENDIGT MED EN SKARP OG UDFORDRENDE RETORIK for at trænge igennem til Christiansborg. Det må jeg – efter ministerens reaktion at dømme – have gjort, da jeg i et interview med DR i ramme af serien 'Velkommen til frontlinjen' talte for en missionspause på 2-3 år.

Og jeg håber da, at jeg trænger igennem, for jeg oplever – trods alle skåltaler – ikke, at man politisk til fulde har opfattet alvoren i Forsvarets situation. Her tænker jeg ikke på den aktuelle økonomiske situation, selv om det er skræmmende nok, at der nu f.eks. også spares på personellet's sikkerhed ved aflysning af flybesætningers simulatortræning og den fysiske sikkerhed ved en reduktion af tilsyn med ammunitionsdepoter. Og at vi ifølge det til mig oplyste angiveligt skal helt ind i 2027, før der langsomt tilføres ekstra lønsum til Forsvaret.

Nej, jeg tænker på, at Forsvaret er så nedslidt, at man ikke både formår missioner og den store opbygning samtidigt.

Men Forsvaret er et politisk værktøj, det ved jeg godt, og derfor forstår jeg selvfølgelig også det politiske hensyn, som ministeren tager, når han som svar på mit 'forslag' siger, at Forsvaret godt kan flere ting på en gang. Det kan Forsvaret, klart, men lige nu kan man simpelthen ikke overdrive, hvor lidt kampkraft Forsvaret har. Selv den dygtigste soldat kan fysisk kun være et sted ad gangen. Udsendelse af en fregat

”

efterlader tomme pladser på både andre fregatter, stabe og skoler. Selv om kernen af enheden i Letland er dannet af Jyske Dragonregiments 1. Bataljon, så består den af personel fra resten af regimentet og faktisk fra alle hjørner af Hæren.

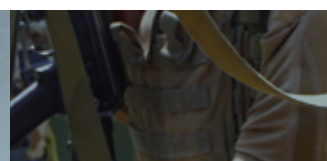
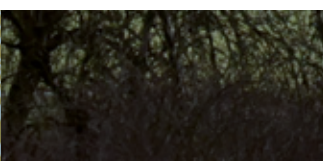
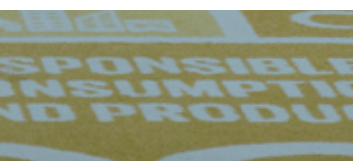
Da forligskredsen for nylig besøgte enheden i Letland, så de den nok bedste lejr, vi nogensinde har haft, og en enhed med alt personel, materiel og et højt aktivitetsniveau. Jeg ved det, for jeg har selv lige været der. Og det er superflot. Men selv om det kan være ilde hørt, så efterlader det et forkert billede hos forsvarsordførerne. Delegationen burde efter min opfattelse være rejst direkte fra Letland til Holstebro for at se, hvad indsatsen koster af afsavn i den hjemlige struktur. Så ville man have oplevet en slidt kaserne og værnepligtsenheder, hvor de fleste officerer er erstattet af unge sergenter, som så mangler på deres niveau, samt mangel på køretøjer, våben og ammunition i et omfang, hvor man af nød må erstatte træning i afgørende militære færdigheder med mindre

Jeg ved godt, at det vil koste anseelse i NATO. At en enhed som den i Letland faktisk styrkes ved at være udsendt (hvis ellers den ikke var sammensat til lejligheden og splittes i atomer efter hjemkomst). Og ikke mindst at missioner faktisk virker fastholdende. Men med Forsvarets aktuelle bemanning saver man med missioner i den gren, som Forsvarets opbygning skal sidde på.

at lægge tyngde, at prioritere at enhederne fyldes med personel med de rette kompetencer og uden afbrydelser kan opbygge det nødvendige niveau og beredskab, som kræves.

ressourcekrævende aktiviteter som orienteringsløb eller andre idrætsaktiviteter.

Det gør også ondt på mig at foreslå en missionspause, det må der slet ikke herske tvivl om. Men det er lidt det samme som at blive ældre – alternativet er værre. Jeg ved godt, at det vil koste anseelse i NATO. At en enhed som den i Letland faktisk styrkes ved at være udsendt (hvis ellers den ikke var sammensat til lejligheden og splittes i atomer efter hjemkomst). Og ikke mindst at missioner faktisk virker fastholdende. Men med Forsvarets aktuelle bemanning saver man med missioner i den gren, som Forsvarets opbygning skal sidde på. Der er med et godt og militært princip behov for

Hvis du har
spørgsmål angående
pension så kontakt Carl
Henning Johnsen på
carl@hod.dk eller
2163 3646.

Optjening og beregning af tjenestemandspension og førpension

På HOD's hjemmeside kan du nu finde en folder med de grundlæggende regler for optjening og beregning af tjenestemandspension. I folderen kan du også se de nyeste pensionstabeller samt regneeksempler på førpensionering for M322, M331 og M401. Du kan bruge folderen som en guide til at lave dine egne beregninger på www.tjenestemandspension.dk. Her kan du logge ind med MitId og under 'Beregn pension' lave beregninger på forskellige scenarier for din egen konkrete situation.

Folderen kan findes på hod.dk under Pension -> Din tjenestemandspension.

Arbejdsskade skal revurderes af AES

TEKST KONSULENT STEEN GØTSCHÉ

ARBEJDSMARKEDETS ERHVERVSSIKRING (AES) GAV I MAJ MÅNED 2024 AFSLAG i forhold til at anerkende en rygskade som en arbejdsskade for et af HOD's medlemmer. Der var flere årsager til afvisningen, men den primære grund var, at man ikke mente, at der var "årsagssammenhæng". Altså mente man ikke, at det var beviseligt, at årsagen til skaden udelukkende var tjenesten i Forsvaret.

Baggrunden for sagen er, at et medlem havde fået en rygska-

de under træning i Forsvaret i februar 2022, men medlemmet havde ikke anmeldt skaden med det samme, og samtidig havde pågældende fortsat tjenesten på trods af smerterne og havde ikke efterfølgende været sygemeldt med baggrund i skaden. Alt dette gjorde udfaldet i maj 2024.

HOD bragte en artikel i forrige blad 'Anmeld altid en arbejdsulykke med det samme' om netop disse tilfælde af arbejdsskader, hvor man som ansat i Forsvaret er ekstremt loyal og

har opgaveløsningen som 1. prioritet.

HOD valgte at anke sagen til Ankestyrelsen, som primo oktober 2024 vendte tilbage til AES og HOD med en afgørelse om, at sagen skal revurderes. Det er nu op til medlemmet og HOD at skaffe tilstrækkelige beviser for en årsagssammenhæng, som kan accepteres af AES.

Sidst i september mødtes Nordic Officers Alliance (NOA) i Oslo. Fagforbundene fra Norge, Sverige, Finland og Danmark repræsenterer tilsammen flere end 30.000 medlemmer. Fra Danmark deltog formand Niels Tønning samt konsulenterne Hans Hartmann og Peter Sloth. Fokus for mødet var blandt andet branding af officersprofessionen, fastholdelse af militært personel og vilkår i forbindelse med tjeneste i NATO.

Kontingentregulering i overensstemmelse med HOD's repræsentantskab.

Kontingentet fra 1. januar 2025 til 30. juni 2025:

Fuldtidsmedlem:	kr. 498,00 pr. måned
Elev/kadet:	kr. 249,00 pr. måned
Pensionist/standby:	kr. 89,00 pr. måned
Rådighedsmedlem:	kr. 125,00 pr. måned

BEREDSKABS- STYRELSEN FLYTTER IGEN

Det er en beredskabsstyrelse,
der er skåret ind til benet,
der nu flytter til Ministeriet
for Samfundssikkerhed og
Beredskab.

D. 29. august fik den nye minister for Samfunds-sikkerhed og Beredskab, Torsten Schack Pedersen, overdraget dele af ministeriet fra forsvarsminister Troels Lund Poulsen. Det nye ministerie har også overtaget opgaver fra justitsministeriet.

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN

BEREDSKABSSTYRELSEN. TIDLIGERE CIVILFORSVARSTYRELSEN.

Før det Statens Civile Luftværn. Danmark har siden 1938 haft en organisation, som var ansvarlig for Danmarks krigs- og katastrofeberedskab. Det har igennem årene været en lidt omflakkende eksistens, når den blev flyttet mellem forskellige ministerier. Opgaven har i alle årene været at skabe forudsætningerne for at planlægge for det utænkelige og opstille et operativt beredskab, som kan assistere lokalt, når der er behov for ekstra mandskab.

Nu skal Beredskabsstyrelsen så endnu en gang pakke flyttekasserne, forlade Forsvarsministeriet og rykke ind under det nye Ministerium for Samfundssikkerhed og Beredskab. *Officeren* har sammen med værnsformand for Beredskabsstyrelsen og medlem af HOD's hovedbestyrelse, sektionschef Per Sloth Møller kigget på beredskabets historie og mulige fremtid.

Høst af fredsdividenden

Efter Sovjetunionens opløsning står Vesten pludselig uden en reel eksistentiel trussel. Danmark begynder, lige som andre af vores allierede nationer, at høste af fredsdividenden. Ikke kun i Forsvaret, men også på beredskabsområdet.

- Man siger, at nu behøver vi ikke det store lokale civilforsvar og forstærkningerne fra det statslige Civilforsvarskorps for at beskytte civilbefolkningen. For truslen fra Sovjet er væk. Derfor skærer man ned på såvel antal personel som materiel, både ude i de kommunale civilforsvar og i Civilforsvarskorpset, fortæller Per Sloth Møller.

Det er altså både dem, der skal sikre en ordentlig beredskabsplanlægning, og store dele af det personel, der skal afhjælpe skaderne fra krigshandlinger, som skæres bort.

Sammenlægningsbølgen kulminerer den 1. januar 1993, da Civilforsvaret, der planlægger indsatser ved krig og katastrofe, og det daglige beredskab, som leveres af de kommunale brandvæsener, lægges sammen til et redningsberedskab. Civilforsvarsstyrelsen og Statens Brandinspektion, der har varetaget lovgivningen og tilsynet med brandvæsenerne, bliver til Beredskabsstyrelsen. Civilforsvarskorpset bliver til Beredskabskorpset, som er den operative del. Med tiden falder betegnelsen Beredskabskorpset ud af brug, så Beredskabsstyrelsen i dag er den fælles betegnelse for både den myndighedsmæssige sagsbehandling og den operative virksomhed.

”

Det bliver forhåbentlig bedre, når vi kommer over i et ministerium. Det er selvfølgelig et spørgsmål om, hvor mange penge der bliver til rådighed, men bare det, at Beredskabsstyrelsen får sin selvbestemmelsesret tilbage og selv kan være med til at prioritere, om en brandbil skal levetidsforlænges, så vi kan få et nyt brandhus, det er et stort fremskridt.

Per Sloth Møller,
sektionschef

Nyt ministerium

Indtil 1. januar 2004 hørte Beredskabsstyrelsen under Indenrigsministeriet. Størstedelen af det danske operative beredskab har nemlig historisk set været et kommunalt ansvar placeret tæt på borgerne. Beredskabsstyrelsens opgave har altid været at sætte rammerne for beredskabsplanlægningen og så være overbygningsberedskab til det kommunale beredskab. Det ændrer sig ikke, da Beredskabsstyrelsen bliver flyttet til Forsvarsministeriet – til gengæld fortsætter besparelserne. Beredskabsstyrelsen havde på finansloven i 2004 et budget på 412 millioner, hvilket svarer til lidt over 600 millioner omregnet til nutidige kroner. Her i 2024 er Beredskabsstyrelsens finanslovsbudget på 310 millioner kroner. Bemandingen er også kun gået én vej. I 2004 var der på finansloven afsat 630 årsværk i Beredskabsstyrelsen. I 2024 er der 490.

I 2016 blev det politisk besluttet, at Beredskabsstyrelsen ikke længere selv skal stå for driften af materiel og bygninger. I stedet skal den indgå i virksomhedsmodellen på lige fod med resten af Forsvarsministeriets koncern. Det betyder ifølge Per Sloth Møller, at Beredskabsstyrelsen deponerede sin selvbestemmelse, så at materielindkøb og vedligeholdelse af eksempelvis bygninger reelt bliver bestemt af andre uden synderlig hensyntagen til Beredskabsstyrelsens operative dagligdag.

- Det bliver forhåbentlig bedre, når vi kommer over i et nyt ministerium. Det er selvfølgelig et spørgsmål om, hvor mange penge der bliver til rådighed, men bare det, at Beredskabsstyrelsen får sin selvbestemmelseret tilbage og selv kan være med til at prioritere, om en brandbil skal levetidsforlænges, så vi kan få et nyt

brandhus, det er et stort fremskridt, siger han.

Uddannelsen, der aldrig virker

I den politiske aftale om beredskabet 1998 - 2001 bliver der taget en beslutning, som får betydning for officerer i Beredskabsstyrelsen de næste 20 år. Tidligere har man uddannet beredskabsofficerer parallelt med Forsvarets tre værn. Uddannelsen var af samme længde og havde et indhold, der var rettet mod civilforsvarsopgaver. Men med baggrund i en udvalgsrapport opstår ideen om en fælles chef- og lederuddannelse for det samlede redningsberedskab – altså både det kommunale og det statslige redningsberedskab. Etatsuddannelsen nedlægges, og tanken er så, at man via en fællesuddannelse som chef og leder kan veksle frem og tilbage mellem ansættelser i de to systemer. Det sidste hold officerer dimitterer fra den gamle ordning i efteråret 1999.

- Den nye uddannelse kom bare aldrig til at virke. Man laver sådan set nogle OK uddannelsesbestemmelser, men det, der kommer til at virke, er alene blå blink-uddannelserne. Altså de operative dele, som giver en fælles uddannelse og en fælles forståelse for arbejdsvilkårene, når man står ude på et skadessted. Den fælles chef- og lederuddannelse og vekslingen mellem ansættelser kom ikke til at virke, fordi der simpelt hen var for store forskelle i løn- og ansættelsesvilkår. Og der var – og det er der til dels stadigvæk – store forskelle i kulturen, og hvorledes de ansatte identificerer sig med arbejdspladsen, fortæller Per Sloth Møller.

Mangler 20 års officerer

Konsekvensen af det blev, at der ikke

var den store udveksling fra kommunerne ind i Beredskabsstyrelsen. Det betød videre, at Beredskabsstyrelsen ikke fik nogle nyuddannede ledere. Derfor begynder man at tage bachelor- og kandidatuddannede ind fra landets civile uddannelsesinstitutioner. De får så en kortere operativ uddannelse, så de kan blive vagthavende, og en række af dem tager en diplomuddannelse i ledelse. Først i 2019 opretter Beredskabsstyrelsen igen sin egen officersuddannelse – denne gang i et samarbejde med Flyvevåbnets Officersskole.

Sektionschef Per Sloth Møller er 60 år. Han har siden 2010 repræsenteret beredskabsofficererne i HOD's hovedbestyrelse, og han har siden maj 2022 været værnformand for Beredskabsstyrelsen. Per har i sin karriere i Beredskabsstyrelsen fortrinsvis arbejdet i grænsefladen mellem det kommunale og statslige beredskab og er i dag souschef ved Beredskabsstyrelsens Center for Uddannelse i Tinglev. Til næste repræsentantskabsmøde forlader han hovedbestyrelsen, da han ved indgangen til 2027 siger farvel til beredskabet efter 43 år i uniform.

- Det betyder, at man har omkring 20 år, hvor man ikke uddanner officerer og heller ikke får en veluddannet og veltrænet ledermasse ind i Beredskabsstyrelsen. Man trækker dem i stedet ind udefra. Men det, at man går på den samme officersskole, det gør altså, at man får et fælles udgangspunkt for at være officer og en stor viden om den samlede opgaveportefølje i Beredskabsstyrelsen. Så fællesskabsfølelsen og korpsånden på tværs af landet forsvandt i løbet af de her 20 år, fortæller Per Sloth Møller.

Intet karriereforløb

Samtidig har der heller ikke været et planlagt uddannelses- og karriereforløb for officerer i Beredskabsstyrelsen, som man kender det fra de andre værn. Det havde man tidligere, men det forsvandt i 1999 – uden at blive erstattet.

- Det er lidt den klemme, vi står i i dag. Vi mangler de der 20 års uddannede officerer. Vi står lige nu i en situation, hvor der er en stor vidensmasse, som er på vej på pension, og hvor der ikke har været nogen til at fylde hullerne. For de nye er først på

vej op igennem systemet nu, fortæller han og fortsætter:

- I dag er man godt i gang, og man producerer 10-12 nye officerer om året. De er dygtige, de kommer med en fantastisk baggrund som kandidater eller bachelor. De er fremadsynede, og de vil gerne det her, men det tager lidt tid at få givet dem de rette kompetencer og erfaring.

Civil uddannelse

I dag foregår officersuddannelsen på Forsvarsakademiet sammen med Flyvevåbnets Officersskole. Det

”

fungerer ifølge Per Sloth Møller rigtig godt. Beredskabsofficererne har en række fælles fag med Flyvevåbnet i blandt andet ledelse. Så har de nogle beredskabsfaglige moduler, så de kan varetage opgaverne ude ved de operative og værnepligtsuddannende afdelinger. Når beredskabsofficererne skal være sektionsledere, hvilket svarer til kaptajn og kaptajnløjtnant, er der igen nogle beredskabsfaglige moduler, der suppleres med en række værnsfælles sagsbehandlingskurser, der udbydes af FAK. Men der opstår udfordringer, når officeren skal op på højere niveau. Her kræves en master-uddannelse. Beredskabsofficerer får som udgangspunkt tilbudt Master i Militære Studier.

- Beredskabsstyrelsen har fire studiepladser om året på Master i Militære Studier. De er finansieret af FAK, så jeg kan godt forstå, at man vælger den. Men kigger man lidt på indholdet, så er der nogle generelle ting, som giver mening, men der er også rigtig meget, som er målrettet det militære forsvar. De kolleger, jeg har talt med, siger, at den ikke er så relevant for Beredskabsstyrelsen, fortæller Per Sloth Møller.

Derfor mener han, at man med fordel kunne kigge ud på de civile uddannelser i fremtiden.

- Nu rykker vi ud af Forsvarsministeriet. Så som officer får du ikke den her tætte kontakt med andre chefer i Forsvaret. Du kommer ud og er chef i et nyt ministerie med civile. Så i min optik skal du gå ud og kigge på civile uddannelser, når du skal fra sektionslederniveau til sektionschefniveau. Vi har rigtig meget uddannelse, så skal du være chef for en uddannelsesenhed, så er det måske en master i pædagogik, der er relevant. Eller hvis du sidder med ledelse eller økonomi, så er det måske en master i offentlig

ledelse, som giver mening, siger Per Sloth Møller.

Katastrofeplanlægningen er skåret væk

Igennem årene har man også beskåret i en af Beredskabsstyrelsens kerneopgaver - planlægning til fremtidige katastrofer. Det betyder, at der i dag ikke er en central koordinering af beredskabsplaner på ministerie- eller styrelsesniveauet og heller ikke mellem det statslige og det kommunale beredskab. Det kan have konsekvenser, når store katastrofer rammer, fordi der opstår en silotænkning, fortæller Per Sloth Møller.

- En ting er, at du kigger på dit eget beredskab i kommunen og sørger for, at brandbilerne kommer ud af garagen til tiden. Noget andet er, om du får kigget på, hvad det betyder for andre sektorer. Hvad betyder det for hjemmeplejen, de lokale uddannelsesinstitutioner eller arbejdsformidlingen i kommunen, hvis man pludselig får brug for at trække flere folk ud, fordi man har en stor hændelse? Den dér tværgående planlægning og koordinering er forsvundet, siger han.

Et eksempel på det er, da Covid-19 ramte landet.

- Man kunne se, at ude på sygehusene havde man brug for plads, fordi man forventede, at der nok ville komme et stort indtag af patienter. Så sygehusene begyndte at kigge på, hvilke patienter man kunne udskrive. Men hvor skulle de udskrives til? Var det til plejehjemmet, eget hjem, egen læge eller noget helt andet?, spørger han.

Alle havde en plan

Da Beredskabsstyrelsen hed Civilforsvarsstyrelsen havde man netop store plankomplekser for kriser. Stod man over for en hændelse med mas-

En ting er, at du kigger på dit eget beredskab i kommunen og sørger for, at brandbilerne kommer ud af garagen til tiden. Noget andet er, om du får kigget på, hvad det betyder for andre sektorer. Hvad betyder det for hjemmeplejen, de lokale uddannelsesinstitutioner eller arbejdsformidlingen i kommunen, hvis man pludselig får brug for at trække flere folk ud, fordi man har en stor hændelse? Den dér tværgående planlægning og koordinering er forsvundet.

Per Sloth Møller, sektionschef

seskader eller en pandemi, så vidste alle, hvad de skulle gøre. For der lå en beredskabsplan på alle niveauer i alle samfundets sektorer, som var koordineret centralt.

- Alle kunne trække skuffen ud og finde den beredskabsforanstaltning, der omhandlede udtynding af indlagte på sygehuse. Så vidste sygehuse, kommunerne og regionerne nøjagtigt, hvad de skulle gøre. For det hele var koordineret på tværs af alle sektorer og myndigheder. Den koordinering er væk i dag, og den skal vi til at genopfinde i det nye ministerium, fortæller Per Sloth Møller.

Det er ikke, fordi der i dag ikke findes beredskabsplaner for eksempel vores kritiske infrastruktur. De er bare ikke nødvendigvis koordineret med andre brancher.

- El-sektoren ved godt, at der er nogle hybride trusler mod den, og det laver den selvfølgelig beredskabsplaner for. Men det kan godt være, at tele-sektoren også har lavet nogle beredskabsplaner, som dækker nogle af de samme ting, og at der er snit-

flader imellem dem. De planer skal helst mødes det samme sted, ellers er det to dårlige beredskabsplaner. Den koordinering og den mulighed for at pege på planerne og sige, at det og det er fint, og det her skal I lave om, den pegefinger har reelt ikke været i lovgivningen, siden vi lavede beredskabsloven. Som samfundsborger håber jeg virkelig, at dette nye Ministerium for Samfundssikkerhed og Beredskab får den her tværgående koordinering af beredskabsplanerne. For det vil højne det danske sikkerhedsniveau ganske betragteligt, siger Per Sloth Møller.

Fremtiden er uvis

Hvad der præcis kommer til at ske i det nye ministerie, er der ikke rigtig nogen, der ved endnu. Noget af det arbejde, der er i gang, handler om at udskille Beredskabsstyrelsens økonomi fra resten af Forsvaret. Det vil sige, at de enkelte styrelser som for eksempel Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse skal finde ud af, hvor mange ressourcer de har brugt

på materiel til Beredskabsstyrelsen. Forsvarets Personalestyrelse skal finde ud af, hvor mange ressourcer de bruger på rekruttering til Beredskabsstyrelsen og så videre.

- Det er altid sådan, at de, der skal aflevere arbejdsopgaver og ressourcer, vil sige, at det her bruger jeg ikke ret mange ressourcer på. Så jeg er virkelig bekymret for, hvordan man ender med at opgøre det her. Man skal heller ikke være bleg for at sige, at da vi kom ind under de koncernfælles styrelser, da var Beredskabsstyrelsen underfinansieret. Det vil sige, at de koncernfælles styrelser har måttet finde penge i egne kasser for at finansiere Beredskabsstyrelsen. Hvis de penge ikke kommer med over, så er vi virkelig på spanden i det nye ministerie, siger Per Sloth Møller. ■

Advokater med lang baggrund i Forsvaret, giver 20% rabat på advokatrådgivning til private

Vi har indgået aftale med HOD om medlemsrabat på advokatrådgivning.

Du kan således med fordel få berigtiget din bolighandel, styr på dine ansættelsesrettigheder, udarbejdet testamente eller ægtepagt, blive rådgivet om papirløst samliv, børn og samvær eller opløsning af parforhold – med andre ord, alt hvad du har brug for som privatperson.

Ring på tlf. **43 43 43 61** og hør om dine muligheder eller send os en mail på **info@bakertillylegal.dk**

Claus Rehl, Advokat (H)
PLR

Nicholas Ø. Keller, Advokat (L)
GHR

Lily Brobergs Vej 57
2500 Valby

Eller

Korskildelund 6 2670
Greve

info@bakertillylegal.dk

Tlf. (+45) 43 43 43 61

AMMUNITION

TEKST OG FOTO MICHAEL AAGAARD JENSEN

Det kan umiddelbart være lidt svært at se, at Danmarks ammunitionsproduktion skal foregå her på den gamle ammunitionsfabrik i Elling vest for Frederikshavn, men det skal den formentlig.

Den 9. oktober var de tre virksomheder, som er udtaget til at byde på opgaven, Danammo Aps, Nammo og Ama Group Aps, på besøg på 'Krudten', som fabrikken kaldes i folkemunde. Det var her, Danmark indtil 2008 producerede ammunition, inden den spanske virksomhed Expal overtog. De lukkede produktionen i 2020, men som bekendt er der sket en del siden da, og nu skal der igen produceres ammunition i Danmark.

Det er en lang proces, og i spidsen for den sidder major Morten Rasmussen. Han er chef for det hold fra FMI, der skal sørge for, at Danmark atter bliver selvforsynende med ammunition.

Officeren var med på besøget i Elling og vil i det kommende lange stykke tid følge Morten Rasmussens arbejde.

Vælg Tryg og få ekstra **fordele**

HOD har en attraktiv aftale med Tryg om forsikringer til medlemmerne.

Vælg os og få blandt andet:

- hurtig hjælp døgnet rundt
- særlig rabat på forsikringer gennem aftalen
- Mulighed for bonus fra TryghedsGruppen
– Typisk 5-8%

Vi har også forsikring til kadetter – indbo-, rejse- og personforsikring fra samlet 200,- om måneden. Inkl. Gebyrer og afgifter

Læs mere ved at **scanne QR koden**,
ring 70 33 25 25 eller **besøg**
tryg.dk/partner/hod.

Det handler om at være

Trygge medarbejdere præsterer bedre

Forskning viser, at vi mennesker præsterer, samarbejder og løser problemer bedre, når vi føler os trygge ved hinanden. Trygheden bliver særlig vigtig, når graden af kompleksitet i opgaven er så høj som hos Forsvaret.

TEKST SARA RAVNMARK FOTO UNSPLASH.COM

HVIS DIN MEDARBEJDER TAGER ORDET PÅ ET MØDE, men ser, at kollegerne stirrer ud i luften, ned i mobilen eller ligefrem himler med øjnene, ja, så mister han eller hun med stor sandsynlighed lysten til at sige noget. Den psykologiske tryghed i rummet er lav – medarbejderen oplever ikke at være værd at lytte til. Og det er skidt, for nu risikerer I at gå glip af relevante input og i sidste ende måske helt at miste medarbejderen, som går og tager sin viden og kompetencer med sig.

- Vi mennesker er rigtig dygtige til at beskytte os selv mod at blive ekskluderet fra fællesskabet. Hvis der er risiko for sociale sanktioner, så trækker vi os. Er vi omvendt sikre på ikke at blive straffet, ydmyget eller latterliggjort, når vi siger vores mening, stiller spørgsmål eller beder om hjælp, så kan vi meget mere, fortæller erhvervspsykolog Vibeke Lunding-Gregersen. Hun slår samtidig fast, at psykologisk tryghed ikke er et trivselsbegreb, men først og fremmest handler om læring og præstation.

- Vi trives naturligvis bedre, når vi føler os trygge. Men psykologisk tryghed handler ikke om at have det rart sammen, men om at vi skal kunne dele ideer, meninger og fejl med hinanden for at blive bedre til at løse vores opgaver.

Lærerige fejl

Begrebet psykologisk tryghed fik for alvor opmærksomhed, da psykolog og professor ved Harvard Business School Amy Edmonson i 1990'erne forskede i sammenhængen mellem præstationer og fejl på to amerikanske hospitaler. Antagelsen var, at de teams, der præsterede bedst, også var dem, der begik færrest fejl. Men Edmonsons målinger viste noget andet. For de teams, der præsterede bedst, var samtidig dem med flest *indrapporterede* fejl, mens de teams, der indrapporterede færrest fejl, var dem, der havde flest fatale fejl i form af patientdødsfald. Sagen var naturligvis, at der var tale om indrapporterede fejl, som ikke nødvendigvis siger noget om den reelle mængde fejl, men til gengæld noget om, *hvor* åben man er om de fejl, der sker.

- Nogle tror, at hvis vi taler om problemerne, så får vi også flere af dem. Sådan hænger det sjældent sammen. Taler vi om vores fejl, bliver de mere synlige, og så ser vi måske, at tingene hænger anderledes sammen, end vi troede, forklarer Vibeke Lunding-Gregersen.

- Hvis ikke vi kan tale om fejl, kan vi ikke forebygge dem. Vi ved, at når den psykologiske tryghed er lav, kan der ske alvorlige fejl, simpelt hen fordi de ansatte har en viden, de ikke deler, fordi risikoen for sanktioner opleves som for stor.

Omvendt ser det ud, hvis det er trygt at dele sine fejl. Hvis den psykologiske tryghed er høj – og vi ellers har høje standarder og ambitioner –, så kan vi komme ind i en læringszone, hvor fejl kan blive kilder til værdifuld læring. Intelligente fejl, vel at mærke.

- Vi taler ikke om de fejl, som nemt kunne være undgået, men om dem, der opstår, når vi står over for en kompleks opgave – noget, vi ikke har prøvet før eller kan forudsige udfaldet af. Mennesker kan ikke lide fejl, men det er vigtigt at forstå, at fejl kan hjælpe med at forebygge utilsigtede konsekvenser.

De farlige sociale trusler

Edmonsons forskning blev i 2012 bekræftet af Google, som undersøgte 180 teams i hele verden for at se, hvad der kendetegnede de bedste af dem. De undersøgte på 250 variabler, men fandt ingen mønstre, før de begyndte at se på *kulturen* i de bedste teams. Det viste sig, at de alle havde en meget høj grad af psykologisk tryghed. Faktisk var den faktor så stærk, at techgiganten anså den som selve grundlaget for alle andre kendte præstationsfaktorer som klarhed, struktur, mening og formål.

Men hvorfor er tryghed så afgørende for, at vi kan yde vores bedste? Svaret skal findes i den over 120 mio. år gamle hjerne, vi alle har til fælles. Hjernens kontrolcenter består af tre følelses- og adfærdsregulerende systemer:

Trusselssystemet, som sørger for, at vi reagerer instinktivt over for en akut fare. Systemet aktiverer følelser som angst, vrede og afsky for at gøre

os klar til kamp, flugt, underkastelse eller frys. Her har vi det stærkeste af de tre systemer, for overlevelse er vigtigst, resten kan vente.

Motivationssystemet, et præstations- og resultatorienteret system, som sørger for, at vi er på udkig efter muligheder og tager nogle chancer for at nå vores mål. Systemet er koblet tæt til hjernens belønningscenter, hvor vi oplever følelser som glæde, spænding, begejstring og masser af dopamin, så hjernen er altså god til at motivere os til at præstere.

Det beroligende system med to funktioner. Dels restitution, som er vigtig, for at hjernen kan fungere, dels tilknytning, som i denne sammenhæng er særligt interessant. For tilknytning mellem mennesker er helt afgørende for vores overlevelse. Menneskebørn er fuldstændig afhængige af at få omsorg og beskyttelse i meget lang tid, ikke blot for at overleve, men også for at hjernen kan udvikles og modnes. Systemet er således direkte forbundet til udvikling af menneskelig intelligens og formåen.

- Når vi er trygge sammen med andre mennesker, får vi adgang til de højere hjernefunktioner, der gør, at vi kan være kreative, problemløsende og innovative. Hjernen oversvømmes med hormonet oxytocin, som øger empati, hjælpsomhed og samarbejdsevner, og nu kan vi gøre ting, vi ikke troede var mulige, siger Vibeke Lunding-Gregersen og fortsætter:

- For hjernen er sociale trusler lige så farlige som fysiske trusler, og bare tanken om ikke at høre til eller blive afvist kan aktivere trusselsystemet. Hjernen vil for alt i verden undgå, at vi fremstår inkompetente eller forstyrrende i et fællesskab, og derfor undlader vi at sige noget, også selv om det var meget vigtigt, hvis vi ikke føler os trygge. Så vinder tavsheden, og så er ledelsen som regel den sidste til at få at vide, når noget er gået alvorligt galt eller er ved at gøre det.

Høj kompleksitet

Psykologisk tryghed spiller også en rolle, når det handler om at tiltrække og holde på medarbejdere. Psykisk arbejdsmiljø er i den grad kommet på samfundets dagsorden, og især den yngre

Erhvervspsykolog, forfatter og administrerende direktør i virksomheden Mindwork, der rådgiver organisationer om ledelse og psykisk arbejdsmiljø.
Foto: Mads Stigborg

”

Vi mennesker er rigtig dygtige til at beskytte os selv mod at blive ekskluderet fra fællesskabet. Hvis der er risiko for sociale sanktioner, så trækker vi os. Er vi omvendt sikre på ikke at blive straffet, ydmyget eller latterliggjort, når vi siger vores mening, stiller spørgsmål eller beder om hjælp, så kan vi meget mere.

erhvervspsykolog
Vibeke Lunding-Gregersen

generation er meget opmærksom på, at man skal behandle hinanden ordentligt.

- Vi ved, at mangel på tryghed, tillid og udviklende relationer er blandt de vigtigste årsager til, at medarbejdere i dag siger op. Derfor kan man styrke tilknytningen ved at sikre et arbejdsklima, hvor alle føler sig respekteret og inkluderet, lyder det fra erhvervpsykologen.

Hun peger samtidig på, at karakteren af Forsvarets opgaver i dag er det allerbedste argument for at arbejde med psykologisk tryghed.

- Trygheden bliver særlig vigtig, når graden af kompleksitet i opgaven er så høj som hos Forsvaret. Der er meget på spil, stor uforudsigelighed, nye måder at føre krig på og et stort pres fra omverdenen. Det kalder på, at man får mange perspektiver i spil og sikrer en læringskultur, der kan forebygge alvorlige fejl. Føringsledelse er nødvendig i skarpe situationer, og her har Forsvaret også en stærk læringskultur, hvis noget ikke går efter planen. Men det, der kan skabe tryghed i felten - for eksempel klar og direkte kommunikation -, kan skabe utryghed på kontoret. Det handler om, hvordan vi er sammen i forskellige kontekster, så vigtig viden kommer frem.

Sæt hjørneflagene

Vil man som leder skabe gode rammer for den psykologiske tryghed, kan man starte med at kommunikere, hvilke normer og værdier man ønsker for sit team for at sikre, at alle føler sig velkomne:

- Man skal ikke kun tale om opgaven, men også om, hvordan man skal være sammen om den. Det kunne være, at 'her lytter vi til hinanden og afbryder ikke', eller at 'hos os taler vi til hinanden og ikke om hinanden'. Sæt nogle klare hjørneflag, så er det også nemmere at gribe ind, hvis nogen træder uden for dem, siger Vibeke Lunding-Gregersen.

Hun peger på, at der skal utrolig lidt til for at påvirke et andet menneskes oplevelse af at være en del af fællesskabet. Mikrohandling og vores nonverbale kommunikation kan på et øjeblik påvirke dem, vi er sammen med, og vi signalerer hele tiden til hinanden med kropssprog, øjenkontakt og tonefald.

- Lægger vi telefonen og lytter opmærksomt, når nogen taler, eller ser vi væk, afbryder eller

Definition

Psykologisk tryghed kan defineres som *en fælles tro på, at det er trygt og sikkert at være sig selv og at tage interpersonelle chancer på sin arbejdsplads.*

hvisker lidt med sidemanden? Det har en kæmpe betydning for trygheden i rummet. Og det handler både om det, vi gør, og det, vi ikke gør, og vi er ikke altid opmærksomme på de manglende inkluderende handlinger - for eksempel at man ikke lige bliver inviteret ind i samtalen eller spurgt, om man vil med til frokost. Men det kan påvirke oplevelsen af at være en del af fællesskabet helt på samme måde som direkte eksklusion.

Bare for sjov?

Pas også på med humor, siger erhvervpsykologen, for det er ikke det samme, der er sjovt for alle, og det er svært at forsvare sig mod humor.

- Hvis noget bare var for sjov, så er man jo pludselig den, der ikke kan tage en joke. Vi skal selvfølgelig have det sjovt, men tænk over, om det rammer på en måde, som ikke er rar. Og hvis vi siger, at 'sådan taler vi bare her', så overser vi, at hjernen er ligeglad med, at det bare er en jargon. Den går i trussels-mode, og så forsvinder adgangen til de højere kognitive funktioner. Det taber alle på.

Tre gode greb

Amy Edmonson - forskeren med hospitalsstudierne - har udviklet disse tre greb til at understøtte psykologisk tryghed på arbejdspladsen:

Sørg for klar rammesætning. Skal I for eksempel holde møde, så gør det tydeligt, hvad det er for et møde. Skal deltagerne ideudveksle, diskutere eller orienteres? Skal I beslutte noget sammen, eller beslutter du? Med klare rammer kan alle føle sig trygge i, hvad der skal ske, og hvad deres rolle er. Husk også opmærksomheden på, hvordan I er sammen: Sig for eksempel 'på det her møde er det vigtigt, at vi er mentalt til stede, så jeg vil bede jer lægge jeres telefoner væk, så vi alle kan lytte og være nærværende.'

Inviter til deltagelse. Fælles for de bedste teams i Google var, at taletiden var nogenlunde lige fordelt mellem deltagerne. De bød hinanden ind og var opmærksomme på, at alle stemmer var vigtige, især ved komplekse opgaver. Så gå forrest og sig for eksempel, at du ikke har ikke svaret på det hele, og at det er vigtigt at få alle perspektiver, ideer og spørgsmål med. Og husk, at man kan invitere på mange måder.

- Det er ikke altid godt med 'bordet rundt'; det kan være meget trusselsaktiverende, hvis folk ikke er sikre på, at de har det rigtige svar. I stedet kan man tale to og to og dele bagefter, eller man kan give folk mulighed for at forberede sig forud for mødet, foreslår Vibeke Lunding-Gregersen. **Vær konstruktiv og respektfuld, når nogen byder ind.** Ikke alle ideer er lige gode, men man kan altid være nysgerrig efter, hvad andres perspektiver gør det muligt at se. Der kunne være noget, I har overset. Så anerkend andre for deres villighed til at dele deres perspektiv. ■

Pas på faldgruberne

Mange organisationer går i de samme faldgruber i arbejdet med psykologisk tryghed. Her er tre typiske:

Jeg føler mig tryk i mit team, så der er høj psykologisk tryghed i mit team. Det er en fejlslutning. Vi kan ikke udlede, at alle er trygge, fordi vi selv er det.

Jo højere man er i et hierarki, jo tryggere føler man sig som regel. Det gælder hele organisationens hierarki og de enkelte gruppers hierarki. Jo højere man befinder sig, jo mere opmærksom bør man derfor være på andres tryghed.

I vores organisation har vi høj psykologisk tryghed. Det kan man ikke konkludere, for psykologisk tryghed er ikke en konstant, men følger konteksten - for eksempel hvis teamet, opgaven eller kompleksiteten ændrer sig. Derfor er det et løbende arbejde at sikre trygheden.

”

Vi får en del opkald fra medlemmer, som står med nogle udfordringer på arbejdet og gerne lige vil høre, hvordan de er stillet i den situation. Det kan for eksempel være, at de oplever noget svært i forhold til deres egen leder. Så taler vi selvfølgelig om det, men i visse tilfælde ønsker medlemmerne ikke at gøre mere ud af sagen end en snak med os. Det kunne godt være et tegn på, at de ikke føler sig trygge ved at tale højt om de problemer eller udfordringer, der måtte være på arbejdet.

HOD-konsulent Steen Nørgaard Gøtsche

I 2023 gav
Lån & Spar mere end
130 mio. kr.
i renter på studie- og
lønkonti til kunder,
der er medejere
af Lån & Spar

Vil du grine hele vejen til banken?

Som kunde i Lån & Spar er du en del af noget særligt. Lån & Spar er nemlig ejet af en række fagforeninger, som ønsker at give deres medlemmer særlige fordele, når de går i banken. Det er medlemmer som dig, og det er fordele, der er til at forstå. For eksempel får MedlemsKunder Danmarks højeste rente på deres lønkonto. Det betyder, at de i januar kunne glæde sig over at få udbetalt over 130 mio. kr. i renter.

Sammen med din fagforening mener Lån & Spar nemlig, at det er kunderne, der skal grine hele vejen til banken – eller i det mindste trække på smilebåndet.

Udnyt de fordele, der følger med dit medlemskab af HOD – bliv MedlemsKunde i dag.

Gå ind på lsb.dk/hod eller ring 3378 1999

Kilde: Loyalty Groups
Brancheindex Bank 2023

Lån & Spar

PLANLÆG ÅRETS SIDSTE FERIEDAGE

FERIEÅRET UDLØBER MED ÅRETS UDGANG, og har man restferie tilbage, skal den være afholdt inden 31. december. Husk derfor at planlægge de sidste feriedage allerede nu, under hensyntagen til myndighedens planlagte lukkedage og lavintensive perioder. Hvis man som medarbejder ikke selv indgiver sine ferieønsker, kan arbejdsgiver varsle afvikling af restferie med en måneds varsel, og det er ikke nødvendigvis de samme dage, som man selv ønsker at holde ferie. Man kan overføre en ferieuge (5 feriedage) til næste ferieår, hvis det aftales med arbejdsgiver. Men hvis arbejdsgiver ikke ønsker at overføre, kan restferien beordres afviklet.

Hvis du har spørgsmål om ferierettigheder så kontakt konsulent Peter Sloth på 5093 3649 eller peter@hod.dk

Sygemelding

Når du en gang imellem bliver nødsaget til at melde dig syg, er det vigtigt, at du melder dig syg til Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS) til det, som kaldes SYBA.

Når du har sygemeldt dig, så må både arbejdsgiver samt SYBA spørge dig om, hvor lang tid du forventer at være syg, men de må ikke spørge dig om, hvad du fejler, og ligeledes må de heller ikke spørge om, hvorfor du skal til lægen. Du må dog gerne på eget initiativ fortælle, hvad du fejler.

Arbejdsgiver kan bede om en lægeerklæring, i så fald afholdes udgiften af arbejdsgiver. Hvis du får en lægeerklæring på eget initiativ, betaler du selv.

Hvis du har spørgsmål angående rettigheder i forbindelse med sygdom, så tag kontakt til
Steen Gøtsche på
3525 0301 eller
goetsche@hod.dk

Kaptajn Kaare Brink Østergaard, 34 år

HB-medlem Hæren
Eskadronchef, 3 Kampvognseskadron
(Lilje-eskadronen), Panserbataljonen,
Jydske Dragonregiment

Foto: Sara Skytte

Hvorfor er du involveret i organisationsarbejde?

Som første årgang fra Hærens Officersskole, der blev ansat på overenskomst, har jeg i min tid som officer haft en naturlig interesse for indholdet i overenskomsten og dennes indvirkning på tjenesten. De overenskomstansatte officerers forhold har heldigvis udviklet sig en del siden den første overenskomst, og det har bevist for mig, at organisationsarbejdet i HOD gør stor forskel for vores medlemmers vilkår. Derfor var jeg ikke meget i tvivl, da jeg fik muligheden for selv at blive en aktiv del af arbejdet.

CV

2015-2016 Delingsfører
Hærens Basisuddannelse

2020-2021 Næstkommanderende underafdeling

2022-2024 Eskadronchef

INTOPS

Resolute Support Mission
hold 10, Afghanistan 2019-2020

2016-2020 Delingsfører
Kampvognsdeling

2021-2022 Operationsofficer
Panserbataljonen

Hvilke mærkesager er de vigtigste for dig?

For mig er en løbende udvikling af officerernes vilkår i bred forstand det naturlige fokus i vores arbejde. Jeg oplever, at der er en god balance mellem fokus på vilkår for tjenestemænd og overenskomstansatte i organisationens arbejde.

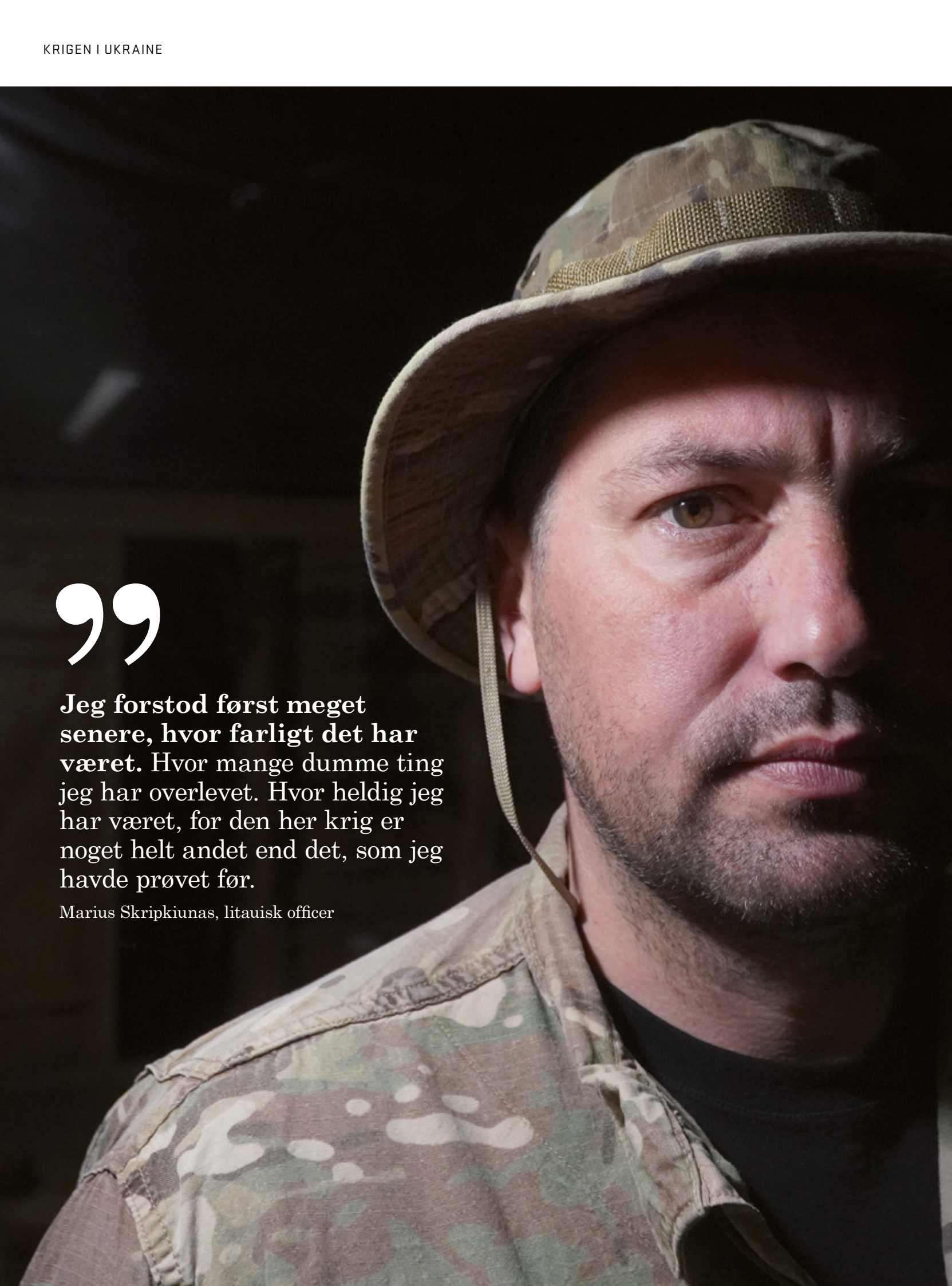
I en tid, hvor Forsvaret generelt forsøger at finde balancen mellem styrelsesstrukturen og vores operative kerneopgave, synes jeg ligeledes, at vi som faglig organisation til enhver tid skal stå på at skabe bedst mulige forudsætninger for de operative enheder, og skal der prioriteres, ser jeg, at prioriteten skal tilgodeses de af vores kolleger, der gør tjeneste i den operative del af Forsvaret.

Såfremt Forsvaret skal evne at fastholde officerer i fremtiden, tror jeg, at vi bliver nødt til at se på en bredere forståelse for fastholdelse og attraktive forhold. I de perioder af tjenesten, hvor der stilles størst krav til fravær, er mange officerer i gang med at stifte familie. Vi skal derfor være opmærksomme på at skabe rammer for vores kolleger, så de på trods af denne svære balance ser en mulighed for at lykkes både i tjenesten og privat. Det vil være til gavn på alle parametre.

”

Jeg forstod først meget senere, hvor farligt det har været. Hvor mange dumme ting jeg har overlevet. Hvor heldig jeg har været, for den her krig er noget helt andet end det, som jeg havde prøvet før.

Marius Skripkiunas, litauisk officer

Officeren mødte første gang Marius i 2022. Her er han i 2024 ved træningsstedet i Vestukraine.

TEKST OG FOTO STEFAN WEICHERT

DE MANGE TAB KNÆKKEDE MARIUS

Officerer og befalingsmænd fra de 12 deltagerlande på Allied Spirit 2024 besøgte 1. Brigades stationære hovedkvarter i forbindelse med øvelsens besøgsdag. Christian Kabel ses forrest i billedet i samtale med en tysk officerskollega.

Marius drog til Ukraine i 2022 for at hjælpe landet. I dag står han tilbage med ar på sjælen og med minder om de mange, som han har mistet under sin kommando. Ukraine har lært ham noget nyt om livet og om, hvordan soldater skal motiveres. Officeren har talt med Marius to år efter, vi første gang mødte ham.

Familie og venner fulgte efter kisten med den 32-årige soldat, da den blev båret igennem landsbyen til gravstedet. Soldatens højgravide hustru fulgte utrøstelig kisten nær ved den litauiske officer Marius Skripkiunas, der havde oplært soldaten Bohdan tilbage i 2022.

Det var tydeligt, at noget var gået i stykker i Marius, der altid plejede at være smilende og fuld af vittigheder. Nu hang en sort sky over ham, som ikke kun skyldtes begravelsen. Den var i stedet kulminationen på et gradvist forfald gennem de seneste to år, hvor tabene havde gnavet sig fast.

Det virkede, som om Marius havde mistet en del af lysten til livet. Det var, som om tabet af Bohdan var dråben, der fik bægeret til at flyde over. Det seneste tab i en lang række, som fik den vellidte officer, som jeg havde fulgt siden invasionen, til langsomt at krakelere.

- I Ukraine er der en tradition: Officeren skal komme hvert år og besøge gravstederne for de mænd, som han har mistet i kamp. Jeg har mistet så mange, at jeg efter krigen stort set ikke vil have nogen fridag, sagde Marius dengang ved begravelsen i 2023.

Som så mange gange før fulgte Marius kisten til gravpladsen, trøstede de efterladte og fortalte historier om den faldne soldats heroiske væsen. Han kendte smøren udenad.

Har lært om livet

Begravelsen ligger i dag et år tilbage, og der er sket meget siden. Marius tog efterfølgende tilbage til fronten, men trak igen stikket efter få uger og rejste til Litauen. Der blev han gift med sin forlovede, før han drog tilbage til Ukraine for at træne soldater i Vestukraine.

Han havde planer om at tage til

Den sovjetiske mentalitet er ikke væk, og det er et stort problem flere steder.

**Marius Skripkiunas,
litauisk officer**

fronten, men indså, at det ikke ville fungere, og tog hjem igen.

- Jeg forstod først meget senere, hvor farligt det har været. Hvor mange dumme ting jeg har overlevet. Hvor heldig jeg har været, for den her krig er noget helt andet end det, som jeg havde prøvet før, forklarer Marius over en telefonforbindelse fra Litauen, hvor han i dag træner litauiske officerer, når han ikke arbejder som tømrer i Holland.

- Jeg har fået et nyt syn på livet. Jeg vil i dag kun bruge min tid på folk og ting, som har en værdi for mig, siger Marius, der i dag kæmper med at sove om natten. Mareridt om eksplosioner og døden hjemsøger ham, når han lukker øjnene.

- Jeg må tro på, at tiden vil hele mig. I mellemtiden holder jeg mig i gang, siger Marius, der er blevet såret fire gange i kampen mod russerne. Det er et mirakel, at han er sluppet med mindre fragmentskader, mens kammerater har mistet livet eller lemmer, mener han selv.

Jeg mødte først Marius tilbage i 2022 på et pizzeria i byen Kramatorsk i Donbas, cirka 40 kilometer fra fronten i Østukraine. Få måneder tidligere var han draget til Ukraine som tusindvis af andre udlændinge for at hjælpe landet med at stoppe den russiske bjørn. Marius havde erfaring fra

den litauiske hær og som lejesoldat i flere lande. Han var chokeret over tilstanden blandt nogle soldater og besluttede at gribe til våben og dele ud af sin viden.

Han blev en del af 80. Brigade og fik hurtigt kontrollen over en enhed med ansvar for at storme de russiske positioner, når ukrainerne havde mistet grebet om landsbyer.

Transformationen

Han var i kamp stort set hver dag og havde ofte tab. Hver uge ankom nye soldater, som han skulle træne. Ofte var der kun få uger eller dage til at gøre dem klar. Marius tog mig med til en træning i 2022 i Kramatorsk. Den litauiske officer var fuld af energi og kommanderede soldaterne rundt. De havde svært ved at håndtere våbenene, virkede grønne, men Marius var fuld af mod. Fuld af energi til at ændre situationen og give russerne en blodtud.

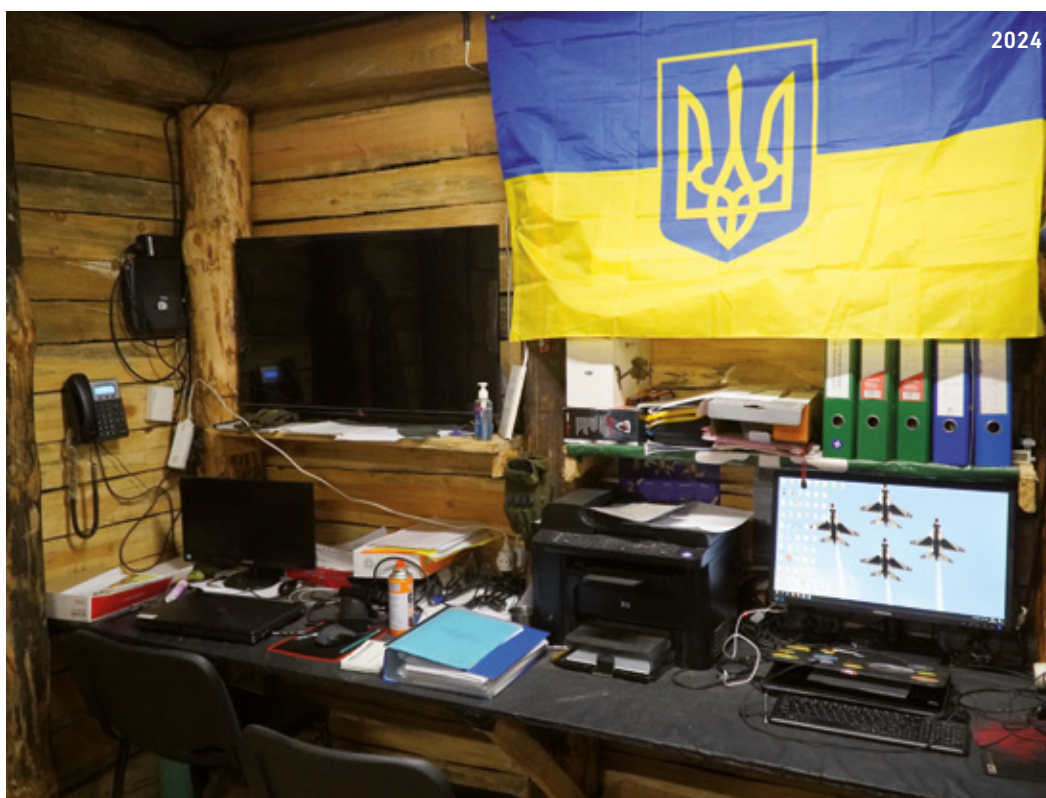
Han var et helt andet menneske end den Marius, som gik bedrøvet 12 måneder senere ved begravelsen. Han var ivrig efter at lære NATO-taktikkerne fra sig og sørge for, at ukrainerne ville have en chance for at stoppe den russiske krigsmaskine.

Marius havde et trick til at teste, om de nye rekrutter var klar. De skulle skyde til måls, og så ville Marius af-fyre en pistol ved siden af hovedet på dem, når de mindst ventede det. Hvis de fortsatte med at ramme skiven, så kom de med til fronten. Ellers blev de tilbage.

- Dit helbred er lig med dine kræfter, og din motivation er din energi. I starten havde jeg begge dele, men nu er det hele væk. Mine kræfter er sluppet op. Tabene og problemerne i hæren med korruption og bureaukrati har drænet mig, siger Marius, der

Marius er gået igen-
nem hele følelsesre-
gistret i Ukraine siden
2022. Han var med til
at stoppe russerne ved
Kyiv i 2022 og presse
dem tilbage i Khar-
kiv-offensiven. Men
siden da har han også
set, hvordan Vestens
våbenhvile er svundet
ind, og hvordan antal-
let af faldne kamme-
rater er taget til.

føler, at han måske tidligere skulle have trukket stikket eller forsøgt at få en pause for at lade op.

Han har lært, at der er en grænse for, hvad en officer kan tage. At to års krig uden pauser er for meget. At de enkelte tab af soldater måske ikke får korthuset til at falde, men at de hober sig op. At frygten for at dø langsomt forsvinder i takt med, at man har snydt døden utallige gange, og at det langsomt, men sikkert trækker alle ind i en farlig cyklus. Især når der ikke var den samme disciplin i den ukrainske hær, som han ellers havde mødt andre steder.

- Jeg tog altid først ind, selv om jeg havde 90 mænd under mig, og jeg kunne være blevet tilbage. Jeg følte, at jeg skulle vise vejen. Være et forbillede, men i dag kan jeg godt se, at jeg har været i nogle helt vilde situationer, som jeg måske ikke burde, siger han og tilføjer, at han nogle gange i sin iver for at følge soldaterne i kamp trådte ud af rollen som officer.

Snyder døden gentagne gange

Marius nævner i flæng en række situationer, hvor han har været tæt på at miste livet. I 2022 tog han unødvendige ture nær fronten, hvor han to gange stødte på russiske kontrolposter ved en fejl, da fronten flyttede sig så hurtigt. Han måtte skyde sig vej ud.

I en anden situation blev hans enhed overrasket af russisk artilleri og måtte grave sig ned i vejkanthen. I over ti timer regnede artilleri- og mortergranater ned, mens Marius og soldaterne gemte sig i deres små huller. Otte af Marius' folk mistede livet. 14 blev såret.

I Syddonbas kastede trykbølgen fra en 155 mm granat ham også engang af en ATV, da han kørte tilbage fra et frontafsnit. Marius overlevede igen

ved det, som han kalder et "mirakel".

- Nogle gange har jeg været naiv, fordi jeg tænkte, at det var som andre ting, jeg havde prøvet før Ukraine. Nu sidder jeg nogle gange bare og tænker: Fuck, hvor har jeg været heldig at overleve det her, siger Marius.

Han slår fast, at det er noget helt andet at lede ukrainske soldater. Der er store forskelle. Det handler langt hen ad vejen om mentaliteten. Den sovjetiske kultur med topstyring påvirker stadig mange, og det er langt fra alle, der tænker selv. Han skulle tage flere beslutninger, der ikke var nødvendige hjemme. Ukrainerne var motiverede, men manglede lederskab.

De ubrugelige våben

På ledelsesplan var der også problemer. I 2022 blev Marius indkaldt til samtale hos brigadechefen i 80. Brigade. Der fik han at vide, at han ikke kæmpede hårdt nok, da tabstallene var for små. Marius blev rasende og påpegede, at han udførte alle ordrer og slog russerne tilbage. At han havde lavet tabstal end andre bataljoner var kun positivt.

Brigadechefen var uenig. Marius kaldte ham korrupt og forlod brigaden. Han fortæller, at han blev indkaldt til en samtale hos den ukrainske sikkerhedstjeneste, som dog ikke gjorde noget. Han blev en del af 68. Brigade, hvor tingene foregik mere, som han var vant til.

- Den sovjetiske mentalitet er ikke væk, og det er et stort problem flere steder, siger Marius, der blev mere og mere frustreret over problemerne i den ukrainske hær.

Marius fortæller, at han på et tidspunkt fik udleveret nye automatvåben til enheden og ordre om at gå i kamp. Han valgte dog at tjekke dem

”

Det er ikke sådan, at jeg kigger tilbage på min tid i Ukraine og er stolt af det. Jeg kigger tilbage på en lidt anden måde. Krigen har ændret min måde at se livet på. Når jeg ser, at folk bliver aggressive over ingenting i det civile liv, så tænker jeg på, at min referenceramme er meget større, så jeg ikke længere lader mig rive med af de små ting i livet.

Marius Skripkiunas,
litauisk officer

på en skydebane først, hvor han fandt ud af, at flere var defekte. Våbendele manglende eller var blevet udskiftet med dele, som ikke virkede. Hvis de var draget i kamp uden at tjekke dem, ville de have været forsvarsløse.

- Vi ville bare være kørt ind i et område, uden at vores våben fungerede, forklarede Marius tilbage i 2022, da jeg mødte ham nær den ukrainske hovedstad, Kyiv.

Var bange for at tage nye folk

I 68. Brigade fik Marius nærmest heltestatus. Han fik lov til at gøre, hvad han ville. I Ukraine bruger de stadig høflig tiltale. Overordnede tiltales med den ukrainske version af "De", mens underordnede tiltales "du". Marius' overordnede tiltalte ham "De".

Marius tog nogle af de mest farlige missioner og forsøgte løbende at lære de nye soldater livet i den største krig på det europæiske kontinent siden 2. Verdenskrig. Hvordan dronerne betød, at det var mere sikkert at sidde oven på de pansrede køretøjer end indeni, hvis det var ukrainske eller sovjetiske køretøjer. Hvordan de forskellige russiske tropper angreb forskelligt, og at det krævede specielle taktikker at holde dem stangen.

I 2022 var det muligt at angribe med mange soldater, men i 2023 sværmede dronerne overalt og gjorde det nødvendigt at bruge små hold på seks mand.

- Meget har ændret sig. Rekognosceringsarbejdet, som jeg gjorde en del af i 2022, eksisterer ikke længere. Det hele bliver nu gjort af droner. Så på den ene side har det ændret sig meget, men på den anden minder det stadig om 1. eller 2. Verdenskrig, hvor russerne sender den ene bølge af soldater af sted efter den anden. Det samme gør ukrainerne, siger han.

De mange tab gjorde, at Marius begyndte at afvise at tage nye folk. Han kunne ikke leve med, at de kun ville holde få uger eller måneder. Langsomt i løbet af 2023 blev Marius' enhed mindre og mindre, og det samme gjorde kampgejsten. Det mærkede jeg i sommeren 2023, før begravelsen, da jeg tog med ham til områderne nær fronten i Syddonbas.

Vi kørte op og ned ad det, som Marius havde døbt "Vejen til Helvede". Han var som en skygge af den Marius, som jeg kendte. Han var stadig frygtløs, hvilket blandt andet kom til udtryk, da vi kørte på vejen, og artillerigranater fløj over hovedet på os.

- Mit sidste hold var seks soldater. Jeg ville ikke tage flere end dem. Lederne ville altid sende folk afsted, selv om de ikke var klar, og det kunne jeg ikke længere, siger Marius.

Må se fremad

Han forsøger i dag at gøre de litauiske officerer klar til, hvad de kommer til at møde, hvis russerne vinder krigen i Ukraine og fortsætter ind i de baltiske lande. Samtidig arbejder han som tømrer i Holland, hvor han har købt sig ind i en virksomhed. På hjemmefronten er hans hustru gravid i ottende måned med parrets datter. Der er nok at se til.

- Det er ikke sådan, at jeg kigger tilbage på min tid i Ukraine og er stolt af det. Jeg kigger tilbage på en lidt anden måde. Krigen har ændret min måde at se livet på. Når jeg ser, at folk bliver aggressive over ingenting i det civile liv, så tænker jeg på, at min referenceramme er meget større, så jeg ikke længere lader mig rive med af de små ting i livet, siger Marius.

Han håber, at soldater i Vesten vil tage ved lære af, hvad en krig på den-

ne skala gør ved soldater som ham, hvis russerne på et tidspunkt krydser grænsen til NATO. Det er vigtigt at være mentalt klar til det pres, som kommer. Noget helt anderledes end tidligere krige.

Marius kæmper stadig med sit temperament og traumerne fra krigen. Han forsøger at holde sig i ro for ikke at lade sig rive med i et følelsesudbrud. Ofte hører Marius fra soldater i Ukraine, som han har trænet siden invasionen, der gerne vil have ham tilbage igen.

- Nogle spørger, om jeg ikke vil komme retur, da deres nye leder ikke er særlig god. Fordi de har problemer, som de tror, at jeg kan løse. Men jeg ved, at jeg er nødt til at være her hos min hustru, da jeg skal have styr på min familie og mig selv og tjene nogle penge.

Men kan du garantere, at du aldrig kommer tilbage og kæmper i Ukraine?

- Jeg vil aldrig sige aldrig, men lige nu har jeg brug for at prioritere andre ting. ■

Nogle uger efter interviewet med Officeren skrev Marius pludselig, at han havde valgt at tage kortvarigt til fronten igen, da han følte sig forpligtet til at hjælpe kammeraterne.

”

Tiderne er simpelthen skiftet. Japan er klar til en sikkerhedspolitisk rolle, som ikke er set siden Anden Verdenskrig. Shinzo Abe lagde grundlaget for paradigmeskiftet, men tingene nåede ikke for alvor at tippe i hans tid. Kishida har været god til at gribe mulighederne i den nye situation.

Peter Taksøe-Jensen,
Danmarks ambassadør
i Tokyo

OPRUSTNING – OG TOTAL AFHÆNGIGHED

Japan arbejder målrettet på at blive en vægtig aktør i de amerikansk-ledede forholdsregler i det vestlige Stillehav mod det militære pres fra Kina. Det har japanerne god grund til, for landet er så godt som automatisk krigsdeltager, hvis kineserne invaderer Taiwan. Det mener Peter Taksøe-Jensen, Danmarks ambassadør i Tokyo.

HVIS KINA SKULLE FØRSØGE AT INVADERE TAIWAN MILITÆRT,

vil Japan fra første minut være med på amerikansk/taiwanesiske side - 100 pct. Øriget har ingen mulighed for selv at tage stilling til, i hvilket omfang man vil engagere sig i en sådan konflikt.

- Japan vil fuldt ud gøre, hvad USA gør, understreger Peter Taksø-Jensen, Danmarks ambassadør i Tokyo siden 2019, i et interview med Officøren under et besøg i København.

- USA har 55.000 soldater i Japan - den største udstationerede styrke af amerikanske soldater i noget land. Langt de fleste er på Okinawa, ca. 600 kilometer fra Taiwan. Kineserne ville ud fra en militær logik være nødt til at indlede et eventuelt angreb på Taiwan med et angreb på de amerikanske enheder på øen. Dermed ville man samtidig have angrebet japansk territorium.

Det ubehagelige faktum, at landets beslutningsmagt i praksis er deporeret i Washington, er noget, der ifølge ambassadøren næsten ikke italesættes i Japan. Men han kan konstatere, at landet opruster beslutsomt.

Reelt har japanerne skrottet de pacifistiske paragraffer, som USA's besættelsesmagt i 1947 fik skrevet ind i forfatningen. Efter nederlaget i Anden Verdenskrig fik Japan kun lov til at have stærkt begrænsede såkaldte selvforsvarsstyrker. Til gengæld påtog USA sig i kraft af Den japansk-amerikanske Sikkerhedstraktat fra 1951 at forsvare landet militært.

Mere NATO-ventet politik

Ved den russiske annekstion af Krim i 2014 reagerede Japan overhovedet ikke. Shinzo Abe - premierminister 2012-20 - var i gang med forhandlinger med præsident Vladimir Putin om en fredsslutning efter Anden Verdenskrig, og Krim-spørgsmålet var ubelejligt. Ved Ruslands angreb på Ukraine i 2022 var reaktionen en anden fra den nuværende premierminister Fumio Kishida, der ironisk nok blev betragtet som en 'due' i forsvarspolitiske spørgsmål.

- Kishida var fuldt ud på linje med

lederne fra de andre G7-lande m.h.t. sanktioner mod Rusland, den hårde linje og ikke-accepten. 'Ukraine i dag - Østasien i morgen', som han sammenfattede det. Han har gjort, hvad han kunne for at tilnærme Japan til NATO, beretter Peter Taksø-Jensen.

- Kishida har deltaget i tre NATO-topmøder, og hans tilslutning til fordømmelsen har fået opbakning fra offentligheden.

Selv om erindringen om atombomberne over Hiroshima og Nagasaki i 1945 er uudslettelig for japanerne, er der en parathed til at forsvare sig mod de nye trusler.

- Tiderne er simpelthen skiftet. Japan er klar til en sikkerhedspolitisk rolle, som ikke er set siden Anden Verdenskrig. Shinzo Abe lagde grundlaget for paradigmeskiftet, men tingene nåede ikke for alvor at tippe i hans tid. Kishida har været god til at gribe mulighederne i den nye situation, uddyber ambassadøren.

Han har været udstationeret siden 2008 - først som vicegeneralsekretær i FN, dernæst som ambassadør i USA, Indien og nu Japan. Sideløbende har Peter Taksø-Jensen i kraft af den såkaldte Taksø-rapport fra 2016 været en central embedsmand bag Danmarks forsvars- og sikkerhedspolitik.

Rapporten, som han udarbejdede på personligt mandat fra daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen, har titlen 'Danmarks diplomati og forsvar i en brydningstid - vejen frem for Danmarks interesser og værdier mod 2030'.

Indkøb af Tomahawk-missiler

Japan vedtog en ny national sikkerhedsstrategi i vinteren 2022/23. Den indeholder en forsvarsplan og en forøgelse af forsvarsbudgettet fra 1 til 2 pct. af bruttonationalproduktet (BNP). Man har skaffet sig en strike capability mod fjendtlige baser - senest i form af 400 Tomahawk-krydsermissiler, som det japanske forsvarsministerium i januar i år skrev kontrakt på med USA.

Med behændig begrebsgymnastik betyder det, at Japan nu indregner 'kollektivt selvforsvar' - inklusi-

”

Nordkoreanerne affyrer i mange tilfælde missiler i retning af Japan, der falder ned i den eksklusive japanske økonomiske zone i Det japanske Hav. Det skaber frygt i Japan; 70 raketter på et år er voldsomt.

**Peter Taksø-Jensen,
Danmarks ambassadør
i Tokyo**

Peter Taksøe-Jensen
lægger en krans på
Danmarks vegne i
Peace Memorial Park
i Hiroshima.
Erindringen om
angrebene med atom-
bomber på Hiroshima
og Nagasaki i 1945
har haft fundamental
betydning for den
forsigtige japanske
forsvars- og
sikkerhedspolitik.
Foto: privat

ve muligheden for modangreb og forsvar af allierede - som en del af konceptet for selvforsvarsstyrkerne.

- Det var en vidtgående beslutning, men bemærkelsesværdigt nok har der intet reelt folkeligt modpres været. Japan kommer nu til at have verdens fjerdestørste våbenmagt målt på pengeforbrug, forklarer Taksøe-Jensen.

Det indebærer dog på ingen måde, at Japan er på vej tilbage mod den aggressive politik, man førte op til Anden Verdenskrig.

- Erindringerne om atomkrig sidder for dybt til, at det er muligt. I øvrigt vil der aldrig kunne komme en afskrækkelsesbalance mellem det kinesiske og japanske forsvar. Kina bruger langt mere på forsvaret, blandt andet fordi landet er en atommagt. Der er ingen jævnbyrdighed.

Er Taiwan 'a bridge too far'?

Peter Taksøe-Jensen tror i øvrigt ikke, at kineserne vil foretage invasion.

- De vil snarere lave flådeblokader og lignende lige op til tærsklen. Kineserne er formentlig endnu ikke gode nok til komplekse treværnsoperationer. Der er langt over Taiwan-strædet (180 km), hvis man skal sikre forbindelsen til en eventuel invasionsstyrke og etablere forsyningslinjer. Militært teknisk et det mit indtryk, at det vil være a bridge too far for kineserne,

siger han med henvisning til filmen 'Broen ved Arnhem' fra 1977 om det mislykkede vestallierede fremstød i Holland i 1944.

Men de kræfter på Taiwan, der arbejder for formel løsrivelse fra Kina, bekymrer ham.

- For os andre må målet være at opretholde status quo og afskrække både kineserne og selvstændighedsbevægelsen.

Et vrug, der kan være en bombe

Faktisk ser Taksøe-Jensen en mere kritisk situation ved Filippinerne. Det drejer sig om det gamle krigsskib BRP Sierra Madre, som østatens myndigheder for 25 år siden bevidst satte på grund ved atollen Second Thomas Shoal. Atollen ligger inden for landets eksklusive økonomiske zone, men også i den del af Det sydkinesiske Hav, som Kina gør krav på.

I alle årene har Filippinerne haft soldater på vraket for at hævde suveræniteten. I år har kineserne i månedsvis chikaneret den filippinske styrke med vandkanoner og hasarderet sejlads. Kineserne forsøger med andre ord at drive de filippinske soldater bort eller afskære dem fra forsyninger.

Filippinerne fik i 2016 medhold ved Den permanente Voldgiftsret efter at have rejst sag. Kina havde afvist at deltage i voldgiften.

- Præsident Rodrigo Duterte valgte

at lukke øjnene for, at kineserne med deres fremmarch trodsede kendelsen, men Ferdinand Marcos (jr.), præsident siden 2022, fører en mere konsekvent kurs, siger Peter Taksøe-Jensen.

Filippinerne har bragt sig i en situation, hvor man dårligt kan bakke ud, og de har USA i ryggen.

- Her er vi tættere på en umiddelbar risiko for en miscalculation fra en af parterne, der kan føre til en eskalation, vurderer han.

Japan bidrager til at styrke den filippinske modstandsdygtighed ved at levere kystvagtskibe og radarstationer. Yderligere har Japan opbygget et sikkerheds-bistandsprogram, som de bruger til at hjælpe de små østater i Stillehavet med kapacitetsopbygning.

Japanerne oplever samme slags pres mod de ubeboede Senkaku-øer, der ligger tæt på Taiwan, men er under japansk herredømme. Her forsøger Kina at nedslide det japanske afvisningsberedskab. Kina gør også krav på Senkaku-øerne.

Skræmmende missiler

Premierminister Kishida har udpeget tre udfordringer:

- 1) **Fra Kina** - især på grund af mellemdistanceraketter, der kan nå Japan med atomladninger.
- 2) **Fra Rusland**, idet russerne er

Peter Taksøe-Jensen

Født 1959 i København
Cand.jur. fra Københavns
Universitet 1986

Fra 1. december 2024 Dan-
marks ambassadør i Italien

2019-24: Ambassadør i Japan

2015-19: Ambassadør i Indien
samt Bhutan, Maldiverne, Sri
Lanka og Nepal

2010-15: Ambassadør i USA

2008-10: Vicegeneralsekretær
for juridiske anliggender ved
FN-hovedkvarteret, New York

2004-08: Ambassadør, chef for
Juridisk Tjeneste, Udenrigsmini-
steriet

2003-04: Chef for Folkerets-
kontoret, Juridisk Tjeneste,
Udenrigsministeriet

1999-2003: Fuldmægtig i
Folkeretskontoret, Juridisk
Tjeneste, Udenrigsministeriet

1995-99: Ambassadesekretær,
Danmarks faste Repræsentati-
on ved EU i Bruxelles

1992-95: Fuldmægtig, Sikker-
hedspolitiske Kontor, Uden-
rigsministeriet

1989-92: Førstesekretær,
Danmarks ambassade og CFE/
OSCE-delegationen i Wien

1988-89: Fuldmægtig,
EU-Retskontoret, Udenrigsmini-
steriet

1987-88: Sekretær, Sikkerheds-
politiske Kontor, Udenrigsmini-
steriet

1986-87: Fuldmægtig, Famili-
eretsdirektoratet, Justitsmini-
steriet

begyndt at holde flåde- og flyøvel-
ser sammen med kineserne i det
japanske nærområde.

3) Fra Nordkorea, der på et år har
affyret 70 missiler i retning af Ja-
pan. Situationen bliver ikke bedre
af, at Rusland har stort behov for
leverancer af våben og ammunition
fra Nordkorea. Det internationale
pres mod Nordkorea for ikke at
udvikle atomvåben er svækket,
idet Rusland formentlig vil stemme
imod et hvilket som helst skridt
mod Nordkorea i FN's Sikkerheds-
råd.

- Nordkoreanerne affyrer i mange til-
fælde missiler i retning af Japan, der
falder ned i den eksklusive japanske
økonomiske zone i Det japanske Hav.
Det skaber frygt i Japan; 70 raketter
på et år er voldsomt, understreger
Peter Taksøe-Jensen.

Det samme er tilfældet med Kinas
omfattende militære reaktion på be-
søget på Taiwan af den amerikanske
toppolitiker Nancy Pelosi. Nogle af de
missiler, som kineserne affyrede ud
over havområder, faldt ned i den eks-
klusive japanske økonomiske zone i
Det østkinesiske Hav.

- Risikoen set fra japansk side er,
at noget udvikler sig på Taiwan eller
Filippinerne – og hertil kommer
Nordkoreas uforudsigelige diktator
Kim Jong-un.

Ambassadøren er forbløffet over,
hvor meget historien stadig er i live.

- Japanerne og de andre østasiati-
ske landes befolkninger har ikke på
samme måde som i Europa lagt An-
den Verdenskrigs krigsforbrydelser,
tvangsprostitution, tvangsarbejde
m.v. bag sig. Man skal ikke glemme,
hvad japanerne begik af krigsforbry-
delser. Japanerne og kineserne ser
hinanden i et negativt lys; det gælder
for omkring 80 pct. af japanerne.
Nogle vil på begge sider kunne bruge
det til at puste til en frygt.

Firkantet forum

En vigtig vej for Japan til at opnå en
mere selvstændig sikkerhedspoli-
tisk stilling er QUAD – Quadrilateral
Security Dialogue –, der også har del-
tagelse af USA, Australien og Indien.

”

**Der er et klart
ønske i Japan om,
at europæerne
engagerer sig i japansk
sikkerhedspolitik.
Det vil i japanske øjne
være befordrende, hvis
Danmark i EU arbejder
for en mere stringent
Kina-politik.**

**Peter Taksøe-Jensen,
Danmarks ambassadør
i Tokyo**

Samarbejdet, der har eksisteret i sin
nuværende form siden 2017, drejer
sig bl.a. om havovervågning. Lande-
ne har i fællesskab investeret store
midler i infrastruktur som modvægt
mod blandt andet Kinas silkevejspro-
jekt.

Japan betingede sig for at gå med,
at Indien også kom med. Det har væ-
ret et kernepunkt for japanerne ikke
at se det vestlige Stillehav som en
region for sig, men at anskue Stille-
havet og Det indiske Ocean som en
helhed.

”Et frit og åbent Indo-Pacific,” lyder
det japanske motto.

QUAD er ikke særlig militært i sit
koncept. Det ønskede det traditionelt
alliancefri Indien ikke. En bilateral
aftale er imidlertid indgået mellem
Japan og Australien om, at austral-
ske styrker kan operere på japansk
territorium.

Indien har anskaffet hangarskibe.
Dermed har landet, hvis sikkerheds-
politik traditionelt helt og holdent
har været koncentreret om Sydasien,
skaffet sig mulighed for at projice-
re militær magt langt væk fra egne
kyster. Det ser Taksøe-Jensen i en
Indo-Pacific-sammenhæng.

- Jeg opfatter ikke Indien som
en ekspansiv magt. Jeg ser deres
hangarskibe som et udtryk for, at de
ønsker kapaciteter i topklasse både i
luften og på vandet. Det er i mine øjne

primært en del af afbalanceringen af Kina, som Indien betragter som provokatøren i regionen.

Dansk forsvarsattaché i Tokyo

Da statsminister Mette Frederiksen i oktober i fjor besøgte Japan, var der en tydelig forskel i forhold til det forrige statsministerbesøg, hvor emnerne mest var økonomi og handel. Nu var dagsordenen præget af emner som teknologi og sikkerhed.

- Der er et klart ønske i Japan om, at europæerne engagerer sig i japansk sikkerhedspolitik. Det vil i japanske øjne være befordrende, hvis Danmark i EU arbejder for en mere stringent Kina-politik, siger ambassadøren.

- EU er for Kina en virkelig stor økonomisk spiller, og i en situation, hvor USA kommunikerer med strategisk tvetydighed på det militære plan, når

det gælder en mulig kinesisk invasion af Taiwan, ville det være positivt, hvis EU også fulgte en linje med strategisk tvetydighed. Altså det, at man lader det stå hen i det uvisse, præcis hvordan man vil reagere i tilfælde af en invasion.

Danmark udstationerer fra næste år en forsvarsattaché i Japan. Og der har været tanker om at sende en dansk fregat til Det sydkinesiske Hav og Japan for at deltage i øvelses-sejladser, men det har ikke været muligt på grund af Ukraine-krigen.

Fremtidsforsikring

I Tokyo forbereder man sig som i alle hovedstæder på et 'Trump 2.0' - på Donald Trumps mulige genkomst som USA's præsident.

- I sin første periode var han som helt ny omgivet af traditionelle em-

bedsmænd, der havde hænder med i udformningen af politikken. Men denne gang vil det blive en helt anden politisk virkelighed. Det er uforudsigeligt, hvad der kan ske, understreger Peter Taksø-Jensen.

Man tager det mulige magtskifte i betragtning ved at sætte beslutninger i værk, som det vil være vanskeligt at omgøre.

- Den vigtigste er, at USA opretter et Joint Forces Headquarters i Japan under en trestjernet general eller admiral. Det kommer til at betyde, at den store styrke i Japan, herunder på Okinawa, har sin direkte kommando placeret i landet i stedet for som nu, hvor Indo-Pacific Command på det fjerne Hawaii har kommandobeføjelserne. ■

LEVERANDØR TIL DET DANSKE FORSVAR

Mission critical training
... Anytime - Anywhere

Med en stærk produktfamilie er IFAD i stand til at levere komplette simulationsbaserede træningsløsninger til forsvarets uddannelse og forberedelse af internationale missioner.

IFACTS
FAC/FO TRAINER

INTS
NAVAL TACTICAL SIMULATOR

IRAD
RADAR SIMULATOR

IRAS
RADIO SIMULATION

ISIMGW
SIM GATEWAY

Med basis i 25 års erfaring og et tæt samarbejde med vore kunder leverer vi optimale løsninger, der opfylder forsvarets krav til kvalitet og budget. Vore løsninger anvendes til taktisk træning, Search&Rescue, FAC/AO træning og træning i radiokommunikation. Alle vore løsninger sikrer interoperabilitet og muliggør distribuerede værnssfælles øvelser med både virtuelle og fysiske enheder.

**Naval tactical training - Communications training - Close Air Support & Call for Fire training
Distributed exercises, Simulator-, C2- and Sensor interoperability, Link and gateway systems**

IFAD · Østre Stationsvej 43, 2 · DK-5000 Odense C · T: +45 63 11 02 11 · info@ifad.dk · www.ifad.dk

HJEMMEFRONTEN

– Forsvarets nationale opgaver frem mod 2035

Redigeret af Esben Salling Larsen og Rasmus Dahlberg

En ny bog skrevet af landets førende eksperter giver forskellige perspektiver på emner som: Forsvarsplanlægning, fremtidens operationsmiljø, strategisk kommunikation, samfundssikkerhed, værtsnationsstøtte og hybridkrig i det maritime domæne.

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN

HJEMMEFRONTEN ER NÆPPE EN BOG, DER VIL BLIVE REVET NED FRA HYLDERNE.

Faktisk er det lidt svært at komme igennem den nyudgivne antologi, hvis den læses fra ende til anden. Det er nok heller ikke meningen med bogen, der mest af alt virker som et opslagsværk for officerer, beslutningstagere og journalister. Hjemmefronten lægger sig i kølvandet på rapporten om Danmarks sikkerhed og forsvar frem mod 2035, der er blevet kendt som Zilmer-rapporten efter lederen af analysegruppen, ambassadør Michael Zilmer-Johns, der også har skrevet forordet til bogen. I løbet af bogens ni kapitler kommer læserne igennem Forsvarets udfordringer frem mod år 2035. En række eksperter fra Forsvarsakademiet og en enkelt fra Københavns Universitet kommer blandt andet omkring, hvordan den danske alliancepolitik har forandret sig samt maritim hybridkrig

og moderne luftforsvar. Og kapitlerne kommer langt ned i detaljen.

Mangler rød tråd

Fordi der altså er en række af forskellige forfattere til de enkelte kapitler, varierer sprog og skrivestil en del. Der er da heller ikke lagt skjul på, at Hjemmefronten netop er en antologi. Altså en samling af udvalgte tekster, som kredser om samme emne. Selvom kapitlerne er grupperet omkring bestemte underemner, så mangler der en mere gennemgående rød tråd, hvis bogen skal læses fra første ord til sidste punktum. Både sprogligt og indholdsmæssigt er der mange gentagelser. De første fire kapitler begynder eksempelvis med en variation af "Siden Ruslands invasion af Ukraine er trusselsbilledet ændret markant". Der mangler også en konsekvent brug af henvisninger til tidligere kapitler. Nogle steder bliver

information fra foregående kapitel gentaget i næste kapitel, så man som læser føler, at man læser et afsnit én gang til. Andre steder henviser forfatterne fint til tidligere kapitler, hvor man kan finde mere uddybende information. Det ville have gjort bogen lidt nemmere at læse fra ende til anden, hvis der var blevet redigeret mere i dybden.

Et godt opslagsværk

Dér hvor bogen til gengæld har sin styrke er som et opslagsværk. For der er rigtig meget nyttig information i de lidt over 220 sider. Læser man bogens artikler uafhængigt af hinanden, så gør gentagelserne ikke så meget, da læseren ikke kan forventes at have læst de foregående kapitler. I den situation vil der være brug for en vis redundans i informationen i de enkelte kapitler.

”

Dér hvor bogen til gengæld har sin styrke er som et opslagsværk.

For der er rigtig meget nyttig information i de lidt over 220 sider. Læser man bogens artikler uafhængigt af hinanden, så gør gentagelserne ikke så meget, da læseren ikke kan forventes at have læst de foregående kapitler.

Som opslagsværk vil studerende

på FAK, beslutningstagere, sagsbehandlere og journalister hurtigt kunne få et overblik over specifikke dele af Danmarks fremtidige sikkerhedspolitiske udfordringer samt få en grundig gennemgang af de forskellige nuancer i debatten. Kapitlerne er skrevet som videnskabelige artikler med alle de kildehenvisninger og fodnoter, der hører til. Det hjælper ikke på læsevenligheden, men det er nu en gang sådan, videnskabelige artikler har form, og den måde, opslagsværket giver størst værdi for læseren. Samtidig har redaktørerne bag, Esben Salling Larsen og Rasmus Dahlberg, sørget for, at artiklerne er kvalitetssikret igennem peer-review. Derfor hviler Hjemmefrontens ni kapitler på et solidt fundament. Det gør dog også, at bogen ikke er for hvem som helst. Det er læsning på højt niveau, og den almindelige dansker

vil hurtigt blive koblet af. De kan så samle Anders Pucks udmærkede bog Krigens Logik op, som netop er en bog om krig for begyndere.

Tryk i en digital tid

Er læserne derimod landets politikere, meningsdannere, sagsbehandlere i Forsvaret, embedsværket og journalister, så giver den et godt indblik i de udfordringer, Danmark står overfor på det sikkerhedspolitiske område. Den vil også være en god lærebog for nuværende og kommende officerer, som skal sættes ind i den virkelighed, de kommer til at gøre tjeneste i fremover. Og det er nok også et af formålene med bogen.

Personligt kunne jeg ikke lade være med at tænke, at en digital indfødt måske vil føle, at bogformen er forældet. Det føles lidt som at sidde med en Wikipedia-side med titlen Forsvarets udfordringer frem mod 2035 (inkluder

sive alle henvisninger), som er blevet printet ud og lavet til en bog. Og spørgsmålet er, om det er den rigtige tilgang i den digitale verden. Ville en bog af denne type have givet mere mening som et digitalt opslagsværk, hvor informationerne fik længere holdbarhed, fordi de kunne opdateres, når ny viden er tilgængelig? Det kræver selvfølgelig nogle flere ressourcer, men det ville også give et virkelig stærkt værktøj for Forsvaret og det danske samfund i forhold til de mange beslutninger, der skal tages på det sikkerhedspolitiske område frem mod 2035. ■

Bag om HJEMMEFRONTEN

Det er et behov for at forstå den konkrete sikkerhedspolitiske virkelighed og de udfordringer, Danmark står overfor, og som ligger til grund for bogen Hjemmefronten.

TEKST MICHAEL AAGAARD JENSEN

HJEMMEFRONTEN ER ET BEGREB, som opstod under Anden Verdenskrig i England. Det dækkede over det faktum, at selv om krigen ikke foregik på engelsk jord, så var det civile samfund i England alligevel i krig. Det bedste eksempel på dette er The Blitz, det otte måneder lange nazistiske bombardement af London og andre engelske storbyer i 1940 og 1941. Det er den oprindelige mening i begrebet, som har inspireret titlen på den nye bog, Hjemmefronten – Forsvarets opgaver frem mod 2035, fortæller Esben Salling Larsen, major og militæranalytiker ved Forsvarsakademiet og en af de to redaktører på antologien.

- Man har talt om Danmark som værende langt fra fronten, og det kan godt være, at en tænkt front ligger et eller andet stedovre i Baltikum. Det er bare ikke det samme som, at der er sikkert i Danmark. Der bliver også en form for front her, som vil have stor effekt på det civile samfund, og hvor der er behov for, at militæret opererer på en bestemt måde, siger han.

Alt, der ikke er INTOPS

Baggrunden for at skrive bogen er et ønske om at samle informationer om det, der hedder nationale operationer. Esben Salling Larsen underviser i netop dette på Forsvarsakademiet, og ifølge ham er det de seneste 20 år

blevet et begreb, som har dækket alt det, der ikke var INTOPS.

- Hvad nationale operationer er, er stadig relativt udefineret, så det ville vi prøve at komme lidt nærmere. Pludselig er eksempelvis NATO blevet vigtig for nationale operationer. Så vores mål var at finde ud af, hvordan vi overhovedet skulle analysere, hvad nationale operationer er, og så finde ud af, hvad status er, og hvorfor de enkelte emner som værtnationsstøtte eller luftforsvar overhovedet er vigtige for Danmark, fortæller han.

Solidt fundament

Fra idé til færdig bog er der gået over tre år. Da projektet var endeligt godkendt, gik de to redaktører i gang med at finde og afgrænse emner og finde de rette forfattere til bogens kapitler. Undervejs har de enkelte kapitler ud over almindelig redaktion også undergået en peer-review-proces, så indholdet hviler på det mest solide fundament.

- Vi bruger den allerede på flere forskellige uddannelser på FAK. Vores håb er også, at hvis du er sagsbehandler i forhold til eksempelvis værtnationsstøtte, så kan du læse kapitlet om det. Eller hvis du er journalist, der skal skrive om luftforsvar, så kan du læse om det og få noget helt basal viden, men også læse, hvad

det er for nogle debatter, der er, og hvilke valg vi står overfor. Og så håber vi også, at der er nogle beslutningstagere, militære og civile, som læser med, fortæller Esben Salling Larsen.

Ikke lede efter den sorte svane

Hvor man tidligere planlagde sikkerhedspolitik ud fra, hvad man mente kunne blive udfordringerne for Danmark og NATO, så står vi i dag med en meget konkret trussel og nogle konkrete udfordringer inden for de næste 5-10 år, fortæller Esben Salling Larsen.

- Det kræver, at vi har en måde at analysere og forstå verden på, og det har vi forsøgt at bygge ind i bogen. Vi giver forskellige bud på, hvordan kan vi analysere det scenarium, vi står overfor, og ikke kun tager udgangspunkt i fremtidsscenarier, hvor man leder efter en sort svane, der måske opstår om 30 år, fortæller han. ■

NEDSLAG I ERSTATNING FOR MÉNGRAD

I FORBINDELSE MED EN ANMELDELSE OM ARBEJDSSKADE fik et medlem tilkendt en erstatning for en méngrad på 20%. Efterfølgende fremsendte Forsvarsministeriets Personalestyrelse en anke over afgørelsen, hvori de mente, at medlemmets méngrad skulle nedsættes til 18%.

HOD var ikke enig i anken fra FPS, hvorfor vi anmodede et advokatfirma om at vurdere sagen.

Resultatet er foreløbig, at advokatfirmaet på vegne af HOD kører sagen videre over for Ankestyrelsen.

Konsulent Steen Gøtsche

OFFICEREN

Nr. 5/2024, 33. årgang

ISSN: 2445-5326
Fagbladet Officeren er udgivet af
Hovedorganisationen af
Officerer i Danmark (HOD)
Borupvang 2B, 2. tv
DK-2750 Ballerup
Tlf. +45 3315 0233
Fax: +45 3314 4626
www.hod.dk
Facebook: Hovedorganisationen
af Officerer i Danmark

Ansvarshavende redaktør:

Oberstløjtnant Niels Tønning
+45 2237 3966
niels@hod.dk

Redaktør:

Pressechef Vickie Lind
+45 5159 0742
vickie@hod.dk

Grafisk design:

ThinkCreative

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer:

Ocean Design ApS
Dragstrupvej 12, Dragstrup
3250 Gilleleje
Annoncechef Casper Aistrup
cha@oceanmedia.dk
+45 3154 0300

Annoncepriser:

1/1 side: kr. 9.450
1/2 side: kr. 5.850
1/4 side: kr. 3.500
1/8 side: kr. 2.350
Priserne er inkl. 4 farver.

Redaktionen forbeholder sig ret til
at afvise annoncer, der strider mod
bladets tone og ånd.

Deadline for indlæg og annoncer:

Blad nr. 6/2024: 18. november
Som udkommer: 18. december

Abonnement: 828,- kr. pr. år.

Redaktion afsluttet den
22. oktober 2024.

Kontrolleret oplag: 5.122 i perioden
1. juli 2017 – 30. juni 2018

Fagbladet Officeren er via trykkeriet
Jørn Thomsen Elbo A/S certificeret efter
følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO 9001
kvalitetscertificering, FSC-certificering
og SvaneMærket.
Magasinet er trykt på miljørigtigt papir med
vegetabiliske farver.

6

- Tidligere kunne alle trække skuffen ud og finde den beredskabsforanstaltning, der omhandlede udttynding af indlagte på sygehuse. Så vidste sygehusene, kommunerne og regionerne nøjagtigt, hvad de skulle gøre, fordi det hele var koordineret på tværs af alle sektorer og myndigheder. Den koordinering er væk i dag, og den skal vi til at genopfinde i det nye ministerium.

Per Sloth Møller,
sektionschef

Læs: Beredskabsstyrelsen flytter igen